

Dele af Landet eller Statskassen skulde godtgjøre Kjøbenhavn; thi det er aabenbart, at, hvis Kjøbenhavn besørger sit Sindsfygevæsen for sig selv, saa kan det forlange, at det, det aiber ud, derefter skulde være Maalestof. Men det er ganske naturligt, at, naar man har erklæret en Foranstaltning for at være Statspiemed, og man overlader en Anden at fyldestgjøre det, fordi denne hidtil har fyldestgjort det fyldigere, end man selv har gjort det eller kan gjøre det i den nærmeste Fremtid, man da siger: Vi gibe Eder det, som det ellers vilde koste os selv. Vi anerkjende — og det maa anerkjendes — at Kjøbenhavn i alle Henseender har fyldestgjort Piemedet fuldt ud og har fyldestgjort det meget fyldigere, end Staten vil kunne gjøre det, indtil det faaer denne Anstalt, ikke blot bygget og udvidet til Maximum, men maatte endog, indtil den faaer bygget en hel ny Anstalt til. Men er der da nogen Grund til, fordi Kjøbenhavn trykker sig ved den Mulighed, saaledes som det blev antydet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), ikke at kunne sørge for sine Sindsfyge saa godt, som den skulde, da at paalægge den en Bøde, som er meget betydelig, saaledes som det vil ske ved dette Lovforslag. Det ærede Medlem kunde ikke sige bestemt hvor meget. Jeg er heller ikke i Besiddelse af de Tal, som ere nødvendige for aldeles bestemt at udregne, hvor meget der efter det af mig stillede Forslag vil tilkomme Kjøbenhavn; men saa meget kan jeg sige, det vil blive omtrent det Dobbelte. Kjøbenhavn vil alligevel maatte tilskyde betydelig til sin Anstalt, og den vil efter det foreliggende Forslag kun faae godtgjort ¹/₄ af sine Udgifter i Tiaaret 1880—90, medens den efter mit Forslag dog vil faae godt og vel Halvdelen. At paalægge Kjøbenhavn denne Bøde, fordi den hidtil har ønsket at vedblive at tilfredsstille alle de Piemed, som Sindsfygevæsenet kræver, saa fyldig, at der fornuftigvis ikke kan være Tale om en fyldigere Maade, forekommer mig at være urigtigt. Jeg opfordrer til at stemme for det af mig stillede Forslag. Jeg kan ikke nviagtig udregne det; men jeg har den Mening, at det paa det Nærmeste vil forøge Statens Tilskud til Kjøbenhavn til det Dobbelte; men det vil ikke være Andet end fuldt retfærdigt. Kjøbenhavn vil endda vedblive at have meget betydelige jærlige Udgifter til Sindsfygevæsenet.

Th. Nielsen: Jeg skal ikke nærmere komme ind paa den Opposition, som de to sidste ærede Talere have reist mod Ministeriets Finantspolitik, det kan der maatte blive Bet-

lighed til paa andre Stadier og ved Behandlingen af andre Sager. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) har endogaa reist Oppositionen baade mundtlig og skriftlig, vel i Formen mild, men dog i Virkeligheden efter Indholdet temmelig skarp. Jeg skal som sagt ikke komme nærmere ind derpaa, men det er dog ret interessant at se, at netop de Herrer reise Oppositionen nu paa dette Sted, hvor Folkethinget faar det Duffe opfyldt, som det tidligere har udtalt, endog enstemmig, i hvert Fald gjennem Udvalg, nemlig at faae Udgifterne ved Sindsfygevæsenet lagte over paa Staten. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds har vel i Theorien Ret i, at det at tage Byrden fra Hartkornet og lægge den over paa Statskassen, det at tage Byrden fra Nogle og lægge den over paa Andre, maatte theoretisk jet kan være urigtigt, men baade historisk og praktisk har han Ret, hvilket jeg med nogle faa Bemærkninger skal oplyse. Jeg skal forøvrigt minde de ærede Medlemmer, der have havt Ordet, om, at det ikke alene er Hartkornet, der bliver befriet, men ogsaa Kjøbstæderne, Kommunerne; det glemte de Herrer ganske i deres Dmtale af denne Sag. I Kjøbstæderne udredes jo efter Folketal til Sindsfygevæsenet, og jeg skal derfor ogsaa indsthyde den Bemærkning, at det jo slet ikke er noget nyt Princip, der indføres, naar man giver Kjøbenhavn en Erstatning efter Folketallet, det er jo det samme Princip, der er fulgt overfor Kjøbstæderne i det Hele, saa det er jo saa langt fra, at det er nogen Urret mod Kjøbenhavn, at man tværtimod bliver paa den gode gamle Bane i den Henseende. Det forekommer mig altsaa ikke rigtigt, naar der stadig tales om Hartkornet, thi det er i Virkeligheden tillige Kjøbstæderne og Kommunerne, der i det Hele lindres. Jeg sagde før, at theoretisk kunde det maatte se ud, som om man her tog Byrden fra Nogle og lægger den over paa Andre; men, som den ærede Ordfører allerede tydelig har oplyst, efter den historiske Oprindelse, som denne Udgift til Sindsfygevæsenet har, og efter alle de Forudsætninger, under hvilke Udgifterne til Sindsfygevæsenet ere vedtagne baade i 1847, i 1853 og i 1857, er man stadig gaaet ud fra, at det i Grunden kun var noget Midlertidigt. Under alle Omstændigheder har det, siden vi fik den fri Forsatning, og siden Sindsfygevæsenet kom til at omfatte alle Landsdele, været en Forudsætning, at det i Virkeligheden var en Statsudgift og burde være det. I Betænkningen af 1857 udtales det udtrykkelig, at det i Grunden var urigtigt, at Staten